



MOKYKLA, KURI ATVIRA INOVACIJOMS

Rita Makarskaitė-Petkevičienė

Lietuvos Edukologijos universitetas, Vilnius, Lietuva

Su Vilniaus „Vyturio“ pradinės mokyklos direktore Aušra Drumstiene kalbasi žurnalo redakcinės kolegijos narė docentė Rita Makarskaitė-Petkevičienė. Ši mokykla pirmoji atkurtos nepriklausomos Lietuvos pradinė mokykla, kuri mokinius sutiko 1991 metų rugsėjo 1-ąją.



Aušra Drumstienė, pradinųjų klasių mokytoja metodininkė, Vilniaus „Vyturio“ pradinės mokyklos direktorė, I vadybinė kategorija.

Pedagoginis stažas – 28 metai.

Vadybinis stažas – 19 metų.

1982 m. baigė VPI, įgijo ikimokyklinės pedagogikos ir psichologijos specialybę.

1995 m. baigė VPU ir įgijo pradinio ugdymo specialybę.

Vilniaus „Vyturio“ pradinėje mokykloje dirba nuo jos įkūrimo.

1991 m. pradėjo dirbti mokytoja, nuo

1992 m. – direktorės pavaduotoja

ugdymui, nuo 1995 m. – direktorė.

Kuo svarbūs šie, 2011-ieji, metai jūsų vadovaujamaui ugdymo įstaigai?

Vilniaus „Vyturio“ pradinė mokykla – pirmoji atkurtos nepriklausomos Lietuvos pradinė mokykla, kuri mokinius sutiko 1991 metų rugsėjo 1-ąją. Todėl, 2011 metai ištis svarbūs – mokykla mini savo veiklos 20-metį. Tam skyrėme metinį mokyklinį projektą „Mažas vyturelis pakvietė – eime...“ ir turėjome galimybę apmąstyti, ką nuveikėme per tuos 20 mokyklos gyvavimo metus.

Pačių mokinių mokyklai išrinktas „Vyturio“ vardas (senoviniuose kalendoriuose sakoma, „Pirmasis į Lietuvą parskrenda vyturelis – vasario 24-ąją, ir parneša savo snapelyje pavasario giesmę, džiaugsmą, ramybę...“) tarsi įpareigojo siekti ugdymo(si) kokybės, tikslingai diegti naujoves. 1991–2011 metai – mokyklos tobulėjimo kelias. Suburta kompetentingų, aukštos kvalifikacijos pedagogų bendraminčių komanda yra atvira inovacijoms, švietimo kaitai. Sprendimai dėl dalyvavimo projektuose priimami kolegialiai, aptariant, vertinant naudingumą ugdymui.

tiniam. Inovacijų, projektų vykdymas ir įgyvendinimas reikalauja mokytojų kompetencijos, o tai ir skatina pedagogus nuolat tobulėti, įgyti naujų kompetencijų, mokytis visą gyvenimą.

Svarbu, kad mokslininkės Elena Marcelionienė ir Vida Plentaitė kartu su „vyturiukais“ kūrė pirmuosius lietuvių kalbos vadovėlius – „Šaltinėlių“ ir „Šaltinius“ I–IV klasėms, kad mokykla yra Lietuvos edukologijos universiteto, Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakulteto ir Menų fakulteto bazinė mokykla, kurioje studentai atlieka pedagoginę praktiką, o mokyklos pedagogai – jų mentoriai. Džiaugiamės, kad esame Šiuolaikinių didaktikų centro tarptautinio projekto „Kritinio mąstymo ugdymas“ metodinis centras ir galime aktyviųjų ugdymo metodų idėjas pritaikyti savo pedagoginiame darbe ir skleisti kitiems. Be abejo, tai labai atsakinga ir įpareigoja nuolat tobulėti. Smagu, kad mokyklos bendruomenė aktyviai dalyvauja projektinėje veikloje ir visame mokyklos gyvenime.

Mokyklos pedagogų bendruomenės dalyvavimas tarptautiniuose (Švietimo paramos fondo „Comenius“ ir kt.), nacionaliniuose projektuose skatina ne tik dalintis gerąja darbo patirtimi su Lietuvos ir užsienio pedagogais, bet ir patiems susipažinti su kitų šalių švietimo sistema, įgytas žinias, idėjas panaudoti savo darbe. Labai svarbu, kad projektinėje veikloje dalyvauja ne tik visa mokyklos bendruomenė: pedagogai, mokiniai, tėvai, bet ir socialiniai partneriai. Tai stiprina visų bendravimą ir bendradarbiavimą.

Kadangi esame ŠMM projekto „Pradinių klasių mokytojų ir specialiojo ugdymo pedagogų kompetencijų taikyti informacines komunikacines technologijas (IKT) ir inovatyvius mokymo metodus tobulinimo modelio išbandymas ir diegimas“ viena iš 6 respublikos bandomųjų mokyklų bei informacinių technologijų inovacijų lyderės „Intel“ ir ŠMM projekto „Kompiuteris kiekvienam vaikui“ viena iš 3 respublikos bandomųjų mokyklų, todėl kaip IKT diegimo alternatyvą 2011–2012 m. m. pasirinkome etnokultūrinį mokyklinį projektą „Amatą sunku išmokti, bet išmokus lengva šokti“.

Mokyklos Vaiko gerovės komisija padeda ugdymo(si) sunkumų ir kitų problemų turintiems vaikams mokykloje jaustis saugiai ir mokytis pagal savo gebėjimus. Vykdomas tarptautinis projektas *Second Step* („Antrasis žingsnis“) skatina ugdyti mokinių socialinius ir emocinius įgūdžius.

Dalyvavimas „Mokyklos struktūros tobulinimo“ projekte sudarė prielaidas tapti viena iš 26 respublikos mokyklų, pakeitusių mokyklos vidaus struktūrą ir valdymą. Šis projektas ne tik išgrynino darbuotojų veiklos funkcijas, bet ir sudarė tinkamas darbo sąlygas mokytojams – įkurtos kompiuterizuotos mokytojų darbo vietos sąlygoja jų darbo kokybę. Dėl įvairių projektų tobulėjanti edukacinė aplinka skatina siekti ugdymo(si) kokybės. Didelis dėmesys yra skiriamas vaikų saviraiškai – įrengtas informacinis centras mokiniams, IKT klasė, įvairūs neformaliojo ugdymo būreliai padeda mokiniams tobulinti savo gebėjimus.

Tai tik dalis darbų, kurie parodo mokyklos veiklos rezultatus. Aš įsitikinusi, jog teigiamus pokyčius, sėkmę mokykloje lemia visos bendruomenės narių sutarimas, susitarimas, bendradarbiavimas. Juk vienas lauke ne karys! Vadovas gali daug ko norėti, tačiau jei jis neturės kompetentingos, tvirtos komandos, siekiančios bendro tikslo, mokyklos vizijos negalės įgyvendinti. Mūsų mokyklos vizija – mokykla MOKYMOSI NAMAI. Juk mums visiems gera namuose. Jei ir mokykloje vaikas bus priimamas toks, koks jis yra, jei joje jam bus saugu, įdomu, jei jis jausis gerai, kaip namuose, tai ir bus pasiektas teigiamas rezultatas.

Apskritai esu dėkinga mokyklos pedagogams ir visiems darbuotojams, nes tai, kas per 20 mokyklos veiklos metų pasiekta, visų bendras indėlis.



Kokios vertybės puoselėjamos jūsų mokykloje?

Apie vertybes sunku kalbėti. Darbštumas, pareiagingumas, sąžiningumas, atsakomybė, pilietiškumas, tradicijos, pagarba... Juk jos nepasikeitė. Tik pasikeitė visų požiūris į jas. Mokykla visada skiepija tik teigiamas vertybes, tačiau gyvenimo realybė kitokia – šeimoje, aplinkoje vaikai kartais mato, girdi kitokias vertybes. Be to, negalime sakyti – va, dabar ugdysime tokią ar anokią vertybę... Tai visų mūsų pareiga rodyti pavyzdį. Manau, kad mūsų mokyklos tradiciniai renginiai, „Gerumo akcijos (dienos)“, skirtos vienišioms žmonėms, ligoniams, Vaikų ligoninės pacientams, „vyturiukams“ skiepija ne tik gailestį, bet ir supratimą apie atjautą. Renginiai „Draugai – draugams“, ugdo draugiškumą, toleranciją, Įvairūs bendri projektai, renginiai (sportinės pirmokų krikštynos, mokslo metų baigimo šventės, ketvirtokų muzikiniai spektakliai ir kt.) – puikus tėvų, vaikų, mokytojų bendravimas ir bendradarbiavimas, atsakomybė, pilietiškumas, tradicijų puoselėjimas ir pagarba joms.

Kaip laiduojama ugdymo kokybė jūsų mokykloje?

Ugdymo(si) kokybė – tai mokytojo ir mokinio bendradarbiavimas. Mokytojo – dalykinė kompetencija, mokinio – pareiagingumas, darbštumas, sąžiningumas. Mokytojas – mokinio „vedlys“ ir pagalbinkas, siekiantis įvairiais tradiciniais ar naujais ugdymo metodais sudominti ir skatinti vaikus siekti pažangos ir gerų rezultatų pagal savo sugebėjimus.

Tarptautinių TIMS, PIRLS tyrimų, kuriuose dalyvavo „Vyturio“ pradinės mokyklos ketvirtokai, rezultatais esame patenkinti, nes jie yra aukštesni nei šalies vidutiniai. Mokiniai, dalyvaudami tarptautiniuose, nacionaliniuose, miesto konkursuose užima prizines vietas. Tai sako, jog mokinio ir mokytojo bendradarbiavimas teigiamas.

Domimės mūsų mokyklą (pradinę pakopą) baigusių mokinių tolesniais rezultatais, analizuojame sėkmes ir nesėkmes. Bendraudami ir bendradarbiaudami su aukštesnės pakopos pedagogais ieškome galimybių tobulinti ugdymo(si) kokybę.

Koks jūsų požiūris į pradinį ugdymą Lietuvoje? Juk vieša paslaptis, kad pradinio ugdymo reikšmė gerokai nuvertinama.

Manau, kad švietimo pokyčiai labiausiai matomi būtent pradiniam ugdyme. Pradinis ugdymas – tai pamatai, ant kurio statomi tolesni vaiko „namai“.

Beveik pusė Lietuvos gyventojų mano, kad pradinis ugdymas galėtų tapti modernesnis, jei būtų mokoma daugiau užsienio kalbų, informacinių technologijų, suteikiama praktinių gebėjimų, žinių, reikalingų gyvenime.

Maždaug pusė pradinukų tėvų pasisako už didesnę pradinio ugdymo modernizavimą. Tėvai mano, kad pradinėse klasėse ir popamokinėje veikloje būtina naudoti įvairias informacines komunikacines technologijas (kompiuterius, multimedijos projektorius, interaktyviasias lentas, MP3 grotuvus ir kt.). Didžioji dauguma (69 proc.) pradinukų tėvų teigia, kad vaikams lengviau ir įdomiau mokytis mokykloje, jei mokant yra taikomos patrauklios vaizdinės priemonės, mokyimo medžiaga pateikiama žaidybine forma, naudojamos informacinės technologijos.

Tai atliktų tyrimų išvados. Tyrimų veiklos vadovas dr. Albinas Kalvaitis pažymi, kad ši analizė leidžia adekvačiau įvertinti esamą padėtį, numatyti pradinio ugdymo modernizavimo kryptis ir imtis priemonių jo kokybei ir prieinamumui didinti.

Mano manymu, IKT niekada neatstos žmogiškojo faktoriaus – bendravimo. Todėl reikia nepamiršti paprasto nuoširdaus bendravimo, knygos skaitymo, rašymo. Labai svarbu tikslingai ir atsakingai naudoti IKT ugdymo procese.

Kaip įvertintumėte Lietuvos pradinio ugdymo politiką? Koks jūsų asmeninis požiūris?

Visi švietimo pokyčiai pirmiausia pasiekia pradinį ugdymą. Kažkodėl sklendo toks mitas, jog lengviausia dirbti pradinių klasių mokytoju! Bet pradinių klasių mokytojas – tai žmogus intelektualas, kuris privalo būti kompetentingas visų dėstomų dalykų srityse (moko 5–7 dalykus). Jis ne tik moko, bet ir vadovauja klasei, bendrauja ir bendradarbiauja su mokinių tėvais ir kartais net su seneliais...

Ir apmaudu, kad pradinių klasių mokytojo darbo apmokėjimas finansine išraiška bene mažiausias iš visų pedagogų. Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikoje pradinių mokyklų sutartinių mokinių apskaičiavimo koeficientas nesiekia net 1.

Ko palinkėtumėte žurnalo skaitytojams?

Keisti požiūrį į MOKYTOJĄ. Vertinti jį kaip kompetentingą savo srities specialistą. Skiepyti pagarbą MOKYTOJUI.

Linkiu visiems supratimo, tolerancijos, bendradarbiavimo. Tuomet ir mūsų vaikai eis į MOKYMOSI NAMUS.

Kalbėjosi doc. dr. Rita Makarskaitė-Petkevičienė